

ת"פ 4759/05/13 - פרקליטות מחוז מרכז נגד ג'אבר אלוכילי

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 4759-05-13 פרקליטות מחוז מרכז נ' אלוכילי
תיק חיצוני:

בפני	כב' הסגנית נשיאה עינת רון
מאשימה	פרקליטות מחוז מרכז
נגד	
נאשם	ג'אבר אלוכילי

החלטה

מונחת בפני בקשת הנאשם לביטול כתב האישום שהוגש נגדו נוכח אי קיומה של זכות השימוע, בהתאם לסעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982.

רקע עובדתי ותמצית טענות הצדדים

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; עבירה של נהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970; עבירה של נהיגה בקלות ראש וברשלנות שגרמה לתאונת דרכים בה נחבל אדם וניזוק רכוש, לפי סעיף 262(2) + 38(2) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961; עבירה של אי ציות לתמרור (רמזור אדום), לפי תקנה 22(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961; ועבירה של הפקרה אחרי פגיעה, לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 21.03.12 בשעה 14:55 לערך, נהג הנאשם ברכב מסוג מאזדה, בכביש מספר 40 מכיוון צפון לכיוון דרום אל עבר צומת מרומזר במפגש שבין כביש 40 לדרך מנחם בגין ברחובות (להלן: "הצומת"), ללא פוליסת ביטוח בת תוקף.

באותה עת, אחר שנהג ברכב מסוג פורד פוקוס, המתין בצומת על מנת לפנות שמאלה לכיוון דרך מנחם בגין ברחובות. בעת שהתחלף הרמזור בכיוון נסיעתו לאור ירוק, החל האחר בפניה שמאלה לגיוון דרך מנחם בגין.

הנאשם, אשר באותה עת, הרמזור בכיוון נסיעתו הורה על אור אדום, המשיך בנסיעה רצופה ונכנס לצומת כשהוא מתעלם מן הוראת הרמזור האדום וגרם להתנגשות החזית השמאלית של רכב האחר בדופן השמאלי

הקדמי של רכב הנאשם .

כתוצאה מהתאונה, נפתחו כריות האוויר ברכב האחר והאחר והנוסעת שישבה לצידו חשו ברע ופונו לקבלת טיפול רפואי בבית חולים. רכב האחר ניזוק אף הוא.

הנאשם נעצר כ- 30 מ' דרומית לצומת, יצא מן הרכב ועזב את המקום , מבלי לעמוד על תוצאות התאונה וללא שהזעיק עזרה.

לאחר מכן, התקשר הנאשם למעסיקיו וביקש כי ימסרו למשטרה שהרכב בו נהג נגנב וכן, כי עזב את מקום העבודה בשעה 17:00 לערך. זאת, כאשר בפועל, עזב את מקום העבודה עובר לשעת התאונה.

ביום 22.03.12 בשעה 12:16 לערך, הגע הנאשם לתחנת המשטרה ברמלה והגיש תלונה כוזבת לפיה הרכב נגנב ממנו ביום 21.03.12 בשעה 15:30.

ביום 21.12.14, העלתה ב"כ הנאשם טענה מקדמית, לפיה לא קויימה בעניינו של הנאשם זכות השימוע בהתאם להוראת סעיף 60א לחסד"פ, כמחוייב בעבירות מסוג פשע ועתרה לביטול כתב האישום נגדו.

ב"כ הנאשם טענה כי הודעת היידוע שנשלחה לנאשם טרם הגשת כתב האישום נגדו, לא הייתה בשפה הערבית, המהווה שפה רשמית בישראל.

לדידה, הודעת היידוע שנשלחה לנאשם היא הודעה רשמית ולכן, עליה להיות כתובה גם בשפה הערבית והפנתה לדוגמאות בעניין הזמנה לנאשם ואישור פתיחת תיק המונפקים על ידי בית המשפט, אשר כתובים הן בשפה העברית והן בשפה הערבית.

ב"כ הנאשם ציינה כי הנאשם סירב לחתום על הודעתו במשטרה, משום שאינו מבין את השפה העברית על בוריה וכן, ביקש כי חקירתו תתורגם על ידי מתורגמן.

עוד הפנתה ב"כ הנאשם את בית המשפט לאופן בו הומצאה ההזמנה לדין לנאשם. היא ציינה כי הנאשם מתגורר באזור בו לא ניתן למסור דברי דואר בצורה מסודרת ואת ההזמנה לדין מסרה המאשימה לנאשם בדרך של מסירה אישית וכן, יצרה קשר עם בא כוחו דאז של הנאשם. התנהלות זו של המאשימה הייתה צריכה למצוא מקומה גם ביחס לזכותו האלמנטרית של הנאשם לקיום שימוע בעניינו. משכך לא נעשה, יש להורות על ביטול כתב האישום שהוגש נגד הנאשם.

ב"כ הנאשם תמכה עתירתה בפסיקה אשר יצאה תחת ידי בתי המשפט.

יצוין כי ב"כ הנאשם העלתה טענות נוספות באשר לנסיבות גביית הודעת הנאשם. אולם, אין מקומן בשלב זה

ויש להעלותן בשלב שמיעת הראיות.

בתגובה, טענה ב"כ המאשימה כי הודעת יידוע שנשלחה לנאשם באמצעות דואר רשום, בהתאם להוראת סעיף 60א לחסד"פ. אין הכרח ואף לא ניתן לשלוח כל מכתב בדרך של מסירה אישית.

עוד טענה ב"כ המאשימה כי הנאשם ניגש לתחנת המשטרה ביוזמתו על מנת להגיש תלונה ועשה זאת בשפה העברית. הנאשם אף נחקר בשפה העברית וסביר להניח כי ב"כ הנאשם אף היא מתקשרת עמו בשפה העברית. משכך, אין מקום להעלאת טענה בנושא זה.

וכך או כך הרי שהודעת היידוע שנשלחה לנאשם לא נדרשה כלל ועיקר על ידיו ועל כן, הכיצד ניתן לומר כי הנאשם לא הבין את הכתוב בה?

לאור האמור לעיל, אין מקום לביטול כתב האישום שהוגש נגד הנאשם.

דין

המסגרת הנורמטיבית לדין זה מצויה בהוראת סעיף 60א לחסד"פ, וזו לשונה:

"(א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך.

(ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים.

(ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור.

(ה) החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, מטעמים שירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד).

(ו) ... "

בהתאם להוראת סעיף זה, כאשר עסקין בעבירה מסוג פשע, חלה חובה על רשות התביעה ליידע את החשוד, לפי הכתובת הידועה לה, כי חומר החקירה בעניינו הועבר לידה. זכותו של החשוד לפנות אל רשות התביעה, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, להציג טענותיו לגבי העמדתו לדין בפניה ולבקש כי תימנע מהגשת כתב אישום כנגדו.

בתי המשפט עמדו לא פעם על חשיבות זכות השימוע.

זכות זו עשויה לייעל את מלאכת התביעה. יכול ויחסכו משאבים הכרוכים בניהולו של הליך פלילי, באם שכנע הנאשם את התביעה כי אין להעמידו לדין. לחילופין, יכול השימוע לחדד המחלוקות בין הצדדים ולייעל את המשך ההליך ואף עשויה לעודד הידברות בין הצדדים בניסיון להגיע לכדי הסדר טיעון. אולם, עלול הוא גם להקשות על עבודת התביעה ולדחות את פתיחתו של ההליך הפלילי. על כן, לשם הגשמת תכליותיו בצורה אופטימאלית, הכלל הוא כי יש לקיימו מראש (ראה ע"פ 1053/13 חסן הייכל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו, 23.06.13]; בג"צ 1400/06 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממלא מקום ראש הממשלה [פורסם בנבו, 06.03.06]).

האם ניתנה לנאשם אפשרות לקיום שימוע טרם הגשת כתב האישום?

אין מחלוקת באשר לכך שהמאשימה אכן שלחה הודעת יידוע לכתובתו של הנאשם, כפי שזו מופיעה ברישומי משרד הפנים. שליחת ההודעה אף נעשתה בדואר רשום. עם זאת, הודעה זו לא נדרשה על ידו.

בהתאם להוראת סעיף 60א(ג) לחסד"פ, באם נשלחה הודעת יידוע לחשוד באמצעות דואר רשום - חזקה חלוטה היא כי הומצאה כדין, בין אם חתם הנמען על אישור המסירה ובין אם לאו.

לדידה של ב"כ הנאשם, משהודעת היידוע שנשלחה, לא נכתבה בשפה הערבית המהווה שפה רשמית במדינת ישראל, לא ניתן לומר כי ניתנה לנאשם אפשרות לקיום שימוע כנדרש ויש להורות על ביטול כתב האישום שהוגש נגדו.

לא נעלמה מעיני חשיבות כתיבת מסמכים רשמיים גם בשפה הערבית המהווה שפה רשמית במדינת ישראל ושפתו של המיעוט הגדול ביותר במדינה (ראה בג"צ 4112/99 עדאללה המרכז לזכויות המיעוט הערבי בישראל ואח' נ' עיריית ת"א-יפו ואח', פ"ד נו(5) 393).

אולם, לעניות דעתי, ספק אם הכרח כי הודעת היידוע תיכתב גם בשפה הערבית. ודוק: ספק בעיני באם הודעת היידוע מהווה "טופס רשמי" או "מודעה רשמית", כמפורט בסיומן 82 לדבר המלך במועצתו משנת 1922.

אין בהוראת סעיף 60א לחסד"פ הוראה כלשהי או הפניה לנוסח מסויים האמור להיכלל בהודעת היידוע או לטופס מסויים לפיו אמורה להישלח הודעת היידוע. משכך, ספק אם יש הכרח כי הודעת היידוע תיכתב בשפה הערבית וברי כי הודעת היידוע יכולה להיות כתובה בכל נוסח שמחליטה עליו המאשימה ובלבד שתוכנה יעיד

כאמור על מטרת ההודעה - כי חומר החקירה הועבר לרשות התביעה וכי הנאשם יכול, אם ירצה בכך, להעלות טענותיו מדוע יש להימנע מהגשת כתב אישום נגדו.

יתר על כן, יצוין כי מקום בו ביקשו לקבוע כי מסמכים מסויימים יערכו בנוסח מסויים או בהתאם לטופס מסויים, הדבר צוין באופן מפורש. כך, למשל, תקנות סדר הדין הפלילי והתוספת מציינות באופן מפורש את הנוסח הצריך לשם הזמנה למשפט.

כאמור, אין הדבר בענייננו, בכל הנוגע להודעת היידוע.

תימוכין לכך ניתן למצוא אף בהנחייתו של היועץ המשפטי לממשלה לרשויות התביעה ולפיה "כל רשות תביעה תקבע, בהנחיות פנימיות, בכפוף לעקרונות הנחייה זו, את דרכי ההודעה לחשוד ואופן קיום השימוע" (עמ' 2 להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 4.3001 (51.015). עדכון אחרון: נובמבר 2008).

אולם ומעבר לכל אלה, יודגש כי גם אפילו הוכיח הנאשם כי הוא אינו שולט ברזי השפה העברית ומתקשה בהבנתה, גם אז הייתי מגיעה לאותה המסקנה, שכן הודעת היידוע כלל לא נדרשה על ידו של הנאשם והוא ממילא לא קרא אותה ולא נדרש לסוגיה האם הוא מבין אותה אם לאו.

על כן לא ניתן לטעון כי בשל כך נפגמה זכותו לשימוע.

מקובלת עלי תגובת המאשימה כי לא מוטלת עליה חובה למשלוח הודעת היידוע בדרך של מסירה אישית. הוראות החוק מתוות כאמור את הדרך בה הודעה זו צריכה להישלח ומסירה אישית אינה אחת מן הדרכים הללו. כל שכן, לא יעלה על הדעת כי כל הודעת יידוע תישלח בדרך של מסירה אישית. אין טענה זו עולה בקנה אחד עם הגיון בריא ושכל ישר.

למעלה מן הצורך ולמען הזהירות, אדון בשאלה האם אי קיום שימוע, יוביל בהכרח לביטולו של כתב האישום שהוגש נגד הנאשם.

סוגיה זו נדונה בערכאות השונות בבתי המשפט, אך נראה כי לא ניתן להצביע על גישה אחידה בנושא. במקרים מסויימים נקבע כי אי קיום שימוע טרם הגשת כתב אישום יוביל לביטול כתב האישום כנגד הנאשם ובמקרים אחרים, נקבע כי אין לבטל את כתב האישום ויש לקיים את הליך השימוע בדיעבד.

ההחלטה על העמדה לדין הינה החלטה הנופלת בגדר החלטה מנהלית. אי קיום שימוע טרם קבלת ההחלטה מהווה פגם בפעולת הרשות המינהלית ומשכך, נקבע כי יש להחיל עליו את דוקטרינת הבטלות היחסית (ראה ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 834, 776 (2005)).

הווה אומר, יש לבחון נסיבות המקרה גופו ולבדוק תוצאות הפגם.

מהתשתית שהוצגה לבית המשפט על ידי הצדדים, לא ניתן לקבוע בוודאות כי אילו טענותיו של הנאשם היו נשמעות מראש, התוצאה בהכרח הייתה אי הגשת כתב אישום נגדו.

חזקה כי גורמי התביעה עושים מלאכתם נאמנה ודלתם פתוחה לשמיעת טענות הנאשם באופן כזה שאם משתכנעים הם כי יש לבטל את כתב האישום, יעשו כן (ראה ע"פ 1053/13 חסן הייכל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו, 23.06.13]; ת"פ (מחוזי ת"א) 40131/07 מדינת ישראל נ' בן רובי [פורסם בנבו, 03.09.07]; תפ"ח (מחוזי ת"א) 1057/06 מדינת ישראל נ' אזולאי [פורסם בנבו, 23.11.06]).

הדבר מקבל משנה תוקף נוכח העובדה כי הצדדים קיימו הידברות ביניהם טרם העלאת טענה זו. המאשימה הייתה נכונה לשמוע את טענות הנאשם ובאת כוחו ויתר על כן ולבקשת ב"כ הנאשם אף התקיים הליך גישור בפני בית המשפט ורק משזה לא צלח הועלתה הטענה נשוא בקשה זו ובלשון העמטה אציין כי הדבר מעלה תמיהה...

במכלול הנסיבות האמורות, הבקשה נדחית.

המזכירות תעביר ההחלטה אל הצדדים.

ניתנה היום, ל' שבט תשע"ה, 19 פברואר 2015, בהעדר הצדדים.